

1941 augusztus 8 péntek

DEBRECZEN

XVIII. évf. 180. sz.

Keletmagyarországi Napló

Ára: 12 fillér

Magyar és német csapatok további előnyomulása Ukrajnában

Sok fogoly, nagymennyiségű hadizsákmány — Az olasz csapatok is részt vesznek az ukrajnai harcokban

Nyugtalanság Törökországban a moszuli angol csapatösszevonás miatt Mussolini másodszülött fia repülőszerencsétlenség áldozata lett

A keleti front eseményei kötik le elsősorban az érdeklődést. Nem esoda, hiszen a szovjet elleni hadjárat második, nyilván döntő szakába jutott.

A német csapatok által elért eredményekhez méltóan csatlakoznak a keleti fronton küzdő magyar erők fegyvertényei és teljesítményei.

MAGYAR CSAPATOK ELŐNYOMULÁSA UKRAJNÁBAN

Mint a MTI közli, az Ukrajnában küzdő magyar csapatok további előnyomulásuk során újabb nagyszámú foglyot ejtettek, sok löveget, páncéltörő ágyút, gépfegyvert, géppuskát és gumicsónakot zsákmányoltak. A Bug menti harcokban kifejtett szívós ellenállás megtörése után az ellenség egyes helyeken már megkezdte folyamatos visszavonulását, másutt gyengülő erőkkel védekezik. A szovjet légi erők a magyar seregek arcvonalán csak szórványosan mutatkoztak és észrevehetően kerültek a harcot. Az Ukrajnában elszigetelt ellenséges hadseregek reménytelen helyzetére jellemző, hogy a szovjet hadvezetőség légi erőt utolsó tartalékának bevetésével kétségbeesett kísérleteket tesz a bekerített csapatok légi úton történő anyagi ellátására. Ilyenirányú kísérletei a szovjetséges hadseregek repülőkötelékeinek állandó közbelépése miatt mindkevesebb eredménnyel járnak.

A NÉMET CSAPATOK ELŐNYOMULÁSA

A Német TI-nek a MTI által továbbított jelentése szerint a győzelmes német csapatok augusztus 6-án Ukrajnában tovább folytatták előnyomulásukat. Sikerült több felszereléssel, hadianyaggal megrakott vonatot zsákmányolni. A robbantással megbízott szovjetalakulatokat megsemmisítették mielőtt feladatukat elvégezhették volna. Az Ukrajnában körülrzárt szovjetcsapatok többi része megsemmisítés előtt áll. A bolsevikiek elkeseredett kitérési kísérleteik alkalmával súlyos veszteségeket szenvedtek. A foglyok és a zsákmány máris tekintélyes mennyisége állandóan tovább nő. Egy német harci repülőkötelék meglepetésszerű támadást intézett az arcvonal mögött egy nagy szovjet csapat ellen. Telitalálattal megsemmisítették zsúfolásig telt hét legénységi barakkot. A szovjet csapatok rendkívül nagy veszteségeket szenvedtek. A bolse-

vikiek súlyos vérvesztése az egész keleti arcvonalon napról napra növekednek. Augusztus 6-án csak egy német hadosztály hadállása előtt 3000, egy légharító üteg hadállása előtt pedig 600 elesett szovjet katonát számoltak meg.

A SZOVJET VESZTESEGEK

A svájci sajtó szinte egyhangúan hangoztatja a nagy keleti síkterületről szóló német rendkívüli jelentésekkel kapcsolatban, hogy négy millió szovjet katonát vált harcra készre. Ez azt jelenti, hogy a szovjet hat hét alatt annyi katonát veszített, mint a cári birodalom az egész világháború alatt.

OLASZ CSAPATOK A KELETI FRONTON

A MTI által továbbított Stefani-jelentés szerint az ukrajnai arcvonalra küldött olasz csapatok esütőtörtőkön délelőtt beavatkoztak a harcokba.

AMERIKAI SZÁLLITMÁNY A SZOVJETNEK

Washingtoni illetékes helyen azt közölték, hogy elindult Vladivosztokba a Szovjetnek szánt anyagokat szállító első hajó. A hajó rakományra hadiszereken kívül szerzőgépekből áll. Ezeket a szerzőgépeket jóval a keleti háború kitérése előtt rendezte meg a Szovjet, akkor azonban Washington visszatartotta a szállítmányt Moszkva tisztázatlan magatartása miatt. Ezeket a szerzőgépeket az Ural hegységtől keletre létesülő új gyáraknak szánják.

Hogy mit ér a szovjet most a háború kellős közepén a szerzőgépekkel, erre a kérdésre nem a héz választ adni.

A ROOSEVELT-CHURCHILL TALÁLKOZÓT

még mindig mesterséges homály fedi. A New York Herald Tribune washingtoni levelezője szerint igen sok közvetett jel vall arra, hogy az Egyesült Államok négy legmagasabb katonai és tengerészeti vezetője esatlakozott Roosevelt tengeri útjához, hogy tanácskozást folytasson Churchilllel. A lap hozzáfűzi, hogy Washingtonban az emberek kilenctizedrésze azt hiszi, hogy Roosevelt találkozott Churchilllel. A Bazler Nachrichten new-yorki tudósítója közli azt a hivatalosan meg nem erősített hírt, hogy Roosevelt elnök a nyílt tengeren egy cirkálóra szállt, amelynek fedélzetén megtörténik Churchill brit miniszterelnökkel való találkozása.

A berlini Wilhelmstrassen hallgatásban burkolóztak azokkal a hírekkel kapcsolatban, amelyek külföldön, különösen pedig az Egyesült Államok sajtójában hosszabban taglalták Churchill és Roosevelt találkozásának lehetőségét. A Wilhelmstrassen ezekkel a hírekkel kapcsolatban nem nyilatkoztak. A birodalmi főváros politikai körében a dolgok menete szempontjából viszonylag közömbösnek tartják, vajjon a két államférfi találkozik-e, vagy sem? Berlini körök szerint azokat a problémákat, amelyek Churchillel és Rooseveltet érintik, még a két miniszter személyes találkozása sem tüntetheti el.

A Német Távirati Iroda new-yorki jelentése szerint még mindig tisztázatlan az a kérdés, vajjon Roosevelt találkozott-e Churchillel. Az elnöki iachtról kiadott hivatalos közlés semmitmondó. Csupán az időről szól és arról, hogy Rooseveltnek kedvezett a horgász-szerencse. A New York Herald Tribune washingtoni jelentése szerint az amerikai hadsereg vezérkari főnök résztvettek Roosevelt és Churchill tanácskozásán.

A TÁVOLKELETI FESZÜLTÉG

egyre nő. Erre nézve jellemzőek a következő hírek.

Taffinder amerikai ellentenger-nagy, a Brisbane kikötőjébe befutott Northampton és Saltlake City amerikai cirkáló parancsnoka bejelentette, hogy további amerikai hajók érkeznek ausztráliai kikötőkbe.

Mint az NST Brisbanéból jelenti, ott nagy figyelmet keltett az amerikai nehéz cirkáló megjelenése.

Washingtonból azt jelenti a NST, hogy Hull amerikai külügy-miniszter a szerdai sajtóértekezleten ismét igen élesen beszélt Japánról, s utalt arra az ismételt kijelentésére, hogy mindjobban nyugtalanítják a Thaiföldre irányuló japán tervek. Az angolok nagyarányú előkészületeket tesznek Thaiföld szomszédságában.

A Züricher Zeitung washingtoni tudósítója azt az információt szerzte, hogy Nagybritánia és az Egyesült Államok felszólították a thaiföldi kormányt, hogy tanúsítson szilárd és eltökélt magatartást Japánnal szemben. Nagybritánia és az Egyesült Államok teljes támogatásukat ígérték Thaiföldnek japán támadás esetére. A lap londoni levelezője jelenti, hogy a thaiföldi hadsereget az ország keleti

határán vonultatták fel és készenlétebe helyezték.

KELETEURÓPÁBAN SENKISEM KÉR A SZOVJET-VEZETESBŐL

Néhány nappal ezelőtt a londoni Times-ben megjelent egy fejtegetés a »háború utáni új Európa új rendjéről«. A nagyteknitelyű angol lap kifejtette, hogy angolszász győzelem esetén Kelet-Európát a Szovjetunióra bízák. A cikk nemcsak Berlinben és Rómában s a tengelyhatalmakkal a Szovjetunió ellen együttműködő országokban keltett felháborodást, hanem semleges publicisták is súlyos kritikákat mondtak arról az elgondolásról, hogy a Szovjet — ha csak elméletben is — a Times által vázolt szerephez jutna.

A Times, úgy látszik, maga is érezte, hogy túllőtt a célon és újabb magyarzkodó cikkben fejtegette, hogy nem Kelet-Európa uralmát szánta a Szovjetunióknak, hanem csupán Kelet-Európa vezetését (leadership).

A római lapok — mint az NST jelenti — élesen elutasítják a magyarzkodást. A Messaggero tiltakozik a Times állítása ellen, mintha a szovjet vezetésé bármely kisebb kelet-európai nemzeti szempontjából egyenesen szükségszerűség volna. A Popolo di Roma hasonló szellemben ír és megállapítja, hogy a Times eredeti javaslatát igen világosan fogalmazta meg, magyarzatai ezen nem változtattak.

A Regime Fascista budapesti tudósításában — MTI-jelentés — hangoztatja, hogy a magyar közvélemény egyöntetűen elutasította a Times terveit. Különösen megdöbbenést keltett Budapesten az a tény, hogy az angolok, miközben rádiójuk állandóan Németországtól félti Magyarország szabadságát, egyszerűen a Szovjetunióknak akarja kiszolgáltatni Magyaror-

FONTOS TUDNIVALÓK

Felemelték a havi petrólenmadagot.

Hirdetmény az arató-, eséplő- és mezőgazdasági munkások lisztellátásáról.

Az ország keleti részén ma, augusztus 8-án 20 óra 10 perckor kell elsőtétíteni és az elsőtétítés 4 óra 25 percig tart.

TÖKÉS FOTO
PÜSPÖKI PALOTA

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

szágot. A magyar nép emlékezik 1919-re és nem kér semmiféle bolsevista befolyásból.

TÖRÖK POLITIKAI KÖRÖKBEN

nagy nyugtalanság észlelhető amiatt, mert az angolok egyre újabb csapatokat vonnak össze Mossul tartományban — jelenli Ankarából a Német Távirati Iroda. Az iraki határtól egészen a Kaukázusig a távolság légyonálban csak 120 kilométer és bár az Aberbeidzami hegysek komoly akadályt jelentenek, a Tifliszbe vezető út ebben az évszakban járható gépesített kötelek számára. Attól tartanak, hogy Anglia éppen úgy nem lesz tekintet Irán és Törökország semlegességére, mint Szíriára, ha arról lesz szó, hogy szárazföldi összeköttetést teremljen a Szovjet-Unióval és megszeresse a fontos bakui olajmezőket. A török

A szovjet elleni magyar villámháború története

A szovjet az 1915. évi támadó tervet akarta megismételni — 17—25 seregtestet vont össze a magyar határon — Honvédségünk fellépése meghusította a támadást

Stanislaun, augusztus 7. (MTI) A magyar sajtó képviselőinek most alkalmuk nyílt bejárni a honvédség által megszállt galiciai területeket és a helyszínen győződhettek meg arról, milyen nagy nehézséggel kellett megküzdeni a négy-ötzörös túlerőben lévő ellenséggel szemben. Az események alakulása most már lehetővé teszi részletesebb közlést a hadműveletek lefolyásáról is.

Mindenekelőtt rá kell mutatni az ezeréves magyar történelmi határnak, a Kárpátok gerincének óriási katonaföldrajzi és stratégiai jelentőségére. — A Kárpátok gerince egyben vízválasztó vonal is a határ mindkét oldalán a völgyekben vannak az utak, vasutak; itt van lehetőség az előnyomulásra. A Kárpátok gerincének ezt a jelentőségét ismerte fel Ivanov tábornok is 1915-ben, amikor a Visztulán nehéz helyzetbe került orosz csapatok úgy akart segíteni, hogy a Kárpátokon keresztül törve, Budapesten és Bécsen áthaladva támadja hátba a németeket. — Mint ismeretes, sikerült is tért nyernie Máramaroszigetig, de aztán a gorlicei áttörés után az orosz seregeket visszazorították.

Mit akart a Szovjet

A Szovjetuniónak most is az 1915-ös gondolatot akarta végrehajtani — ezt bizonyítják a stanislaui katonai parancsnokság épületében talált tervek. Ezek alapföldrajzi és stratégiai tervek. Ezek alapján az volt, hogy a balkáni háború megindulása után a Magas Tátra és az Alacsony Tátra közötti horpadáson áttörve, indítanak támadást, tervüket azonban a balkáni háború villámgyors befejezése miatt nem tudták megvalósítani. A szovjet kétségtelenül támadó hadjáratra készült fel, mert mint hírszerzőink jelentették, már februárban megkezdtek határonkon a csapatösszevonásokat.

A magyar határon körülbelül 17—25 seregtestet vontak össze, ami igen tetemes erő; semmiestre sem védekezésre kellett ez.

Beáll a hadiállapot

Áprilisban, amikor befejeződtek a csapatösszevonások, a honvédség vezérkari főnöke és a honvédelmi tanács elhatározta, hogy az itteni két seregtestünket és a határvadász-dandárt előre tolja az ezeréves történelmi határ biztosítására. Június 26-án történtek a szovjet repülő-támadások, 27-én állott be a hadiállapot; ekkor kapott parancsot az itteni hadtestparancsnokság, hogy két seregtestével indítson támadást; ugyanakkor értesítették, hogy gyorseregetestelnket útnak indították. Az uszoki szorosról a Felső-Visóig terjedő támadási arcvonal mintegy 280—280 kilométer, légyonálban 200 kilométer széles volt; az előnyomulás ékeiben történt, úgyhogy a Dnyeszternél a magyar csapatok frontja már csak 50 kilométer széles volt.

kormány éppen úgy, mint a teheráni, semmi kétséget sem hagyott afelől, hogy semlegességének megértéséért fegyverrel fog válaszolni.

A „Neue Züricher Zeitung“ kairói tudósítója jelenti, hogy a szuezi csatorna védelmét illetékes helyről származó értesülés szerint az egyiptomi hadsereg vette át. Ennek a ténynek katonai körökben igen nagy jelentőséget tulajdonítanak, különösen arra való tekintettel, hogy Eden külügyminiszter szerdai közlése szerint Közép-Keleten legrövidebb időn belül újabb offenzíva várható.

AMERIKÁBAN MEGHOSSZABBÍTOTTÁK A KATONAI SZOLGÁLATI IDŐT

A washingtoni szenátus csütörtökön 44 szavazattal 28 ellen elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely szerint a katonai szolgálati időt 18 hónappal meghosszabbítják, úgy az most már a gyakorlatban két és fél évig tart. Ugyanakkor a képviselőház törvényt fogadott el, amely felhatalmazza a haditengerészeti minisztert a tengerészcsapatok és a parti őrség katonakötelei szolgálati idejének meghosszabbítására, amilyen mértékben ez szükségesnek látszik.

A Beszkid-alagút birtokbavétele

Június 28-án csapataink mindenütt átérték a határt. Ennek bevezetője volt a 28-án virradóra a Beszkid-alagút merész birtokbavétele. A szovjet csapatok itt ugyanis nagymennyiségű robbantóanyagot helyeztek el, de honvédségünk megakadályozta az alagút felrobbantását.

Győzelmes harcok sorozata

Kerékpárosaink az Uzsoki-szoroson keresztül lépték át a határt és Slankit és Boryniát elfoglalva nyomultak előre, hogy oldalba támadják azt az ellenséges erőt, amelyet a Vereckei-szoroson keresztül nyomult csapataink szembe támadtak.

Az eredmény teljesen a várakozásoknak megfelelően alakult ki és kerékpárosaink felvették az érintkezést a mi balszárnyunkon előnyomuló német erőkkel. A Beszkid-alagúton átkelt magyar csapatok megtámadták a Lawocne előtt háromszoros védőállásban elhelyezkedett ellenséget, kivágták állásalkból és megfutamították a szovjet csapatokat. A Toronyal-hágón átkelt csapatok mindjárt kezdetben szervezett és igen erős ellenállásra találtak.

Wyszkow körül a kopár magaslatokon erősen kiéptett szovjet tüzelőállások voltak, amelyek olyan tüzet nyitottak, hogy hosszabb ideig moccanni sem lehetett. Csak amikor az északabbra lévő csapataink annyira erőre jutottak, hogy a Wyszkow körüli ellenség visszavonulását fenyegették, akkor húzódtak hátra a szovjet csapatok, de így is lépérlépésre meg kellett küzdeni az erős útóvódekekkel.

A Tatárhágón lépte át a határt csapataink zöme és itt nyomultak előre páncélosalakulataink is. Mint mindenütt, itt is megnehezítette az előnyomulást az, hogy a visszavonuló ellenség minden hidat felrobbantott. A Körösmező—Delatin közötti útszakaszon huszonkét hidat robbantottak fel, közöttük két 80 méternél hosszabb völgyáthidalást.

Gyorseregetestelnk Kolomeán keresztül Zaleszkykörtört előre a Dnyeszterig. A szovjetcsapatok a Dnyeszter vonalát nagy erőkkel igyekeztek tartani, gyorseregetestelnk azonban három irányban felfeljődvé, legyűrte az ellenállást. Az egyik rész Zaleszkyki mellett klerószakolta az átkelést a Dnyeszteren, a folyó egyik kanyarában bennszorult ellenséget teljesen megszemlítetté, illetve foglyul ejtette.

Gyorseregetestelnk részét közben felvették az érintkezést a jobbszárnyunkon lévő 11. német hadtesttel.

Érdekes megjegyezni, hogy 1915-ben is a 11. német hadtest küzdött a jobbszárnyunkon. Július 5-én csapataink mindenütt elérték a Dnyeszter vonalát és 8-án a Szeret vonalát ezzel a tulajdonképpeni Kárpát-csoport hadműveleti befejeződtek, mert ettől kezdve német kötelekkel folytatták az előnyomulást csapataink.

Az ismertett hadműveletekkel kapcsolatban végül rá kell mutatni arra is, hogy természetesen a túlnyi észak-nyugati hadműveletek nagy befolyással voltak az itteni hadműveletekre is.

Nagyszerű teljesítmények

Fegyvernemünk teljesítményeit vizsgálva a legnagyobb elismeréssel kell megemlékezni utászainkról. Feladatuk nyomában a határ átlépése után megkezdődött, amikor az ellenséges állások előtt levő aknamezőket kellett felszedniük. Következő munkájuk a robbantások helyreállítása volt. Rengeteg hidat építettek órák alatt, először csak szükséghidakat a továbbnyomulás lehetővé tételére, később pedig tartós hidakat utánpótlás lebonyolítására. — Azonkívül az utakat javították és karbantartották. Mikuliczin környékén a műton robbantások miatt nem lehetett előnyomulni, a mellékterep, a sár miatt volt járhatatlan, azonban 1500 utászkatona négy óra alatt a vasúti pályáztat a sínek és talpfák felszedése után ledöngölt aprókövekkel felszórt utat épített.

Földi csapataink közül a gyalogosok szinte emberfeletti menetteljesítmény nyújtottak; harcok között négy nap alatt 120 kilométer tettek meg esőben, sárban. Kerékpáros egységeink 37 óra alatt 180 kilométer tettek meg harcolva, robbantásokon keresztül, folyókot át gázolva, utánpótlástól elvágyva. A legszükségesebb utánpótlás repülőgépen történt. Kerékpárosaink gyorsan előrehaladva biztosították a gyalogcsapatok számára a fontos terep-ponokat.

A tűzérősség a legteljesebb összhangban és együttműködésben eredményesen támogatta a gyalog- illetve gyorsalakulataink előnyomulását. Légvédelmi tűzérősségünk is mindenütt a helyen volt és az ellenséges gépek által-

Több százezer szovjet hadifogoly özönlük a gyűjtőtáborokba

BERLIN, augusztus 7. (Német TI.) Több százezer szovjet hadifogoly özönlük a keleti nagy bekerítő harcok színteréről a gyűjtőtáborokba. A romokkal takart utakon tarka-barka népség menetel: fehéroroszkok, ukránok, kozákok, kalmükök, kaukázusiak és szibériaiak. Midőn számbavették a foglyokat, kiderült, hogy több szovjet lévészedet annyira megzúdítottak, hogy csupán 20—30 ember maradt az élők sorában. Ezek elmondották, hogy

Eltemették Babits Mihályt

Budapest, aug. 7. Az egész ország részvéte mellett temették el csütörtökön délután a Kerepesi temető díszravatalozójából Babits Mihályt, a nemzet halottját, korunk egyik legnagyobb íróját. A gyászszertartást dr. Brischits Frigyes egyetemi tanár, a cisztercita gimnázium igazgatója vezette nagy papi segédlettel.

A moszkvai repülőgépgyárakat bombázták a németek

Berlin, augusztus 7. (Német TI.) Német harc repülőgépek augusztus 7-ére virradó éjjel Moszkva hadi fontosságú célpontja ellen intézett támadása során helyenként több nagy tűz keletkezett. A német repülők főcélpontjával együtt a Moszkva folyó kanyarulatában lévő repülőgépgyárak voltak. Az eredményes bombázás folytán az egyik repülőgépgyárban 10 nagy tűz keletkezett, úgyhogy a gyár pusztulásával számolni lehet. (MTI)

Herceg Festetics György temetése

Keszthely, augusztus 7. Festetics György herceg temetésére 11 órakor érkezett meg Horthy Miklós kormányzó hitvesével, továbbá vitéz József királyi herceg tábornagy és vitéz József Ferenc királyi herceg.

Az előkelőségek között ott volt gróf Teleki Béla főispán, dr. Brandt Sándor alispán, Zala vármegye országgyűlési képviselői, a törvényhatóság tagjai, a hercegi uradalom tisztviselői, a kegyúri templomok plébánosai, a gazdasági akadémia tanári kara dr. Hauser János igazgató vezetésével. A levettél szintén kivonultak.

A templomban tartott gyászszertartáson az iparosdalárda gyászalokai

APOLLO FILMSZÍNHÁZ

Ma bemutató műsor!

Búvárhajók Nyugatra!

A legidősebb fegyvernem filmregénye, a tengeralattjárók lélekzetállítón titkosatos életéről
Főszereplők: Ise Werner, Herbert Wilk, Josef Sieber, Carsta Lock.

han kénytelenek voltak a határról visszafordulni.

Repülőink teljesen belkapcsolódtak földi csapataink műveletibe. Felderítéssel értékes adatokat szereztek és sikeres támadásokat hajtottak végre ellenséges repülőterek, vasúti állomások, gyülekezési pontok és menetszlopok ellen. Felderítő egységeink mindig idejében hozták értékes anyagukat és a hadjárat megindulásakor, amikor a Kárpátokban igen erős köd volt, támadó feladatokat is végrehajtottak.

Végül meg kell emlékezni egy nem harcra, de igen eredményesen működött szolgálatról, a hírszerző szolgálatról, amely kitűnően működött.

A hadműveletek során különösen Zaleszkykört nagyszámú foglyot ejtettünk, a foglyok tekintélyes részét azonban, miután erről a vidékről való ukránok voltak, szabadonbocsátottuk. Ezen kívül igen értékes hadizsákmány jutott kezünkbe.

A Kárpát-csoport-parancsnokság irányításával lefolyt hadműveletek méltán kiérdemelték szövetséges-társaink elismerését és nagyrabecsülését. Ez a hadjárat volt fiatal honvédségünk első komoly villámháborúja, amelyben komoly ellenséges ellenállások és súlyos harcok között megálta a helyét a magyar honvéd. (MTI)

végül már csak a parancsnoki törzshöz tartozó segédszolgálatosok és betegszállítók maradtak életben. Ezeknek kellett azután a legelső vonalban harcolniok. A szovjet foglyok között van sok tiszt is, akik csak három hónapja öltöttek fel az egyenruhát. Ezek egy tanfolyamot hallgattak, majd nyomában alhadnagyoknak léptek elő, ez pedig megfelel a hadnagyi rendfokozatnak. (MTI)

enekelt. A szentmisével összekötött gyászszertartást dr. Czapi Gyula veszprémi püspök vezette. A templomból indult el a gyászmenet a másfél kilométer hosszú úton a hercegi család sírboltja felé. Az uceán ötös sorban állt végig a gyászoló közönség.

A gyászmenetben a premontrélek helybeli rendházának tagjai is kivonultak teljes díszben. A várost erre az alkalomra fekete zászlókkal díszítették fel.

NEWYORK, augusztus 7. Az észak-dakotai Fargóban nemrégiben járványos álmokör ütötte fel fejét. Eddig 60-an haltak meg. A járvány átterjedt Észak-Dakotára és Minnesotára is. A betegség leküzdésére különleges egészségügyi csapatokat küldtek ki.

VIGSZÍNHÁZ MOZGÓ

Az amerikai METRO filmgyár legújabb világfilmje!
A legizgalmasabb vadnyugati történet:

ÖKÖLJOG

FŐ SZEREPLŐ:
WALLACE BEERY

Kalandok! Bravurok!
Izgalom! Vidámság!

BEMUTATO MA!

Igy zajlott le a szmolenszki győztes csata

BERLIN, augusztus 7. A Német Távirati Iroda jelenti a vezéri főhadiszállásról:

A német védérfőparancsnokság közli:

Mint különjelentésekben már tudni adták, Bock vezértábornagy hadseregét Kesselring vezértábornagy légi erőinek együttműködésével győzelmesen befejezte a szmolenszki nagy csatát. Míg a németek veszteségei mérsékeltek, addig az ellenfél vérvesztései szokatlanul magasak.

Korábban 310.000 fogoly jutott kezükre, 3205 páncélos harckocsi, 3120 löveget és áttekinthetetlen mennyiségű egyéb hadianyagot zsákmányoltunk. A szovjet légi erő 1098 repülőgépet veszített.

A csata lefolyásáról most már a következőket hozhatjuk nyilvánosságra:

A hadsereg és az SS gyorsalakulatai még a bialystoki és minszki kettős csata befejezése előtt a Dnyeper és a Duna felső folyása mögött vonuló, nagymértékben megerősített Sztalin-vonalig törtek előre, amelynek Mohilev, Orsa, Vitebszk és Polock megerősített helységeiben hatalmasan kiépített támaszpontjai voltak. Súlyos harcok árán sikerült Polock két oldalán hídfőket létesíteni.

Július 11-én bevették Vitebszket, a Mohilevtől és Orsától délre fekvő, szívesen védelmezett Dnyeper-szakaszt tervszerű, helyi meglepetésekkel támogatott támadással a folyón keresztül áttörték.

Szuronyrohammal!

Gyorsalakulatok a következő napokban azután az Orsa és Szmolenszk közötti országot két oldalán széles arcvonalon előretörték kelet felé. Egy gépesített gyaloghadosztály július 16-án szuronyrohammal elfoglalta az ellenség által rendkívül szívesen védett Szmolenszk városát.

Mialatt páncélos alakulatok és gépesített gyaloghadosztályok a legsúlyosabb ellentámadások ellenére délkeleti, keleti és északkeleti irányban kiszélesítették a szmolenszki áttörést, rendkívüli menet- és harcjellegű nyelket végző felzárkózó gyaloghadosztályok fedezték a rohamcsapatoknak az ellenség által minduntalan megtámadott szárnyait és elvégezték az ellenség bekerítését, amelyet a gyorsalakulatok áttörték és különálló, de még harcra képes csapatokba vertek szét.

Egy 250 kilométer szélességű és 150 kilométer mélységű területen így hatalmas csata alakult ki, amelynek a legfőbb gyűjtőpontjai Szmolenszken kívül Vitebszk, Polock, Nevel és Mohilev voltak.

Négyhetes küzdelem után...

Az ellenség körülzárt osztagai elkerülték bátorsággal és igen véres veszteségekkel csaknem négy hétig tartó küzdelemmel megpróbált szabadságukat visszanyerni, miközben új és új csapatokat vetettek harcba, hogy a körülzárt osztagokat tehermentesítsék. A német csapatok ügyességén és szívósságán mindezek a kísérletek meghiúsultak.

A Dnyeper, Duna és Szmolenszk közötti területen körülzárt szovjet alakulatoknak a sorsa megpecsételődött. A német vezetés fölényének, az alantas vezetők kezdeményezőképeségének, valamint a csapatok vitézségének és kitartásának köszönhető, hogy itt a legnehezebb utánpótlási viszonyok ellenére is a hadműveleteink folytatására döntő jelentőségű sikert tudtunk aratni.

A légierők szerepe

Ebben a győzelemben kiemelkedő része van a légi haderőnek. Légi kötelékek szakadatlan tevékenységükkel megteremtették a felderítési alapokat a szárazföldi hadvezetésnek.

Vadász-, zuhanóbombázó, és harczi repülőkötelékek távolsági felderítők támogatásával a legnehezebb körülmények között folytatták a harcot az

ellenség és bekerített osztagainak hadműveleti tartalékai ellen és bekerített osztagai ellen. Mindenütt elszántan beavatkoztak, ahol meg kellett törni az ellenség ellenállását, szét kellett zúzni az ellenség ellentámadásait és a léghárító tüzérsgel karöltve ki kellett küszöbölni az ellenség légi beavatkozását.

Közben 126 vasúti szerelvényt, hat páncélvonatot, több ezer gépjárművet és 15 hidat semmisítettünk meg. A légi haderő nagy sikerekkel együttműködött az ellenfél kiserőd és lövegállásai, valamint páncélos harckocsijai ellen vívott harcokban.

E hatalmas csata kivívásában dicsőségesen kivették részüket Kluge vezértábornagy, Strauss és báró Weichs vezérezredes hadseregei, Guderian és Hoth vezérezredes páncélos kötelékei, valamint Lörer és báró Richtofen repülőbánságok légi kötelékei.

Éjszakai bombatámadás Moszkva ellen

Erős harczi repülőkötelékek mult éjszaka is támadást intéztek Moszkva

Mussolini másodszülött fia repülőszerecsétienség áldozata lett

A négymotoros bombavetőrepülőgép, melynek parancsnoka volt, lezuhant

Róma, aug. 7. Mint hivatalosan közlik, Mussolini Bruno repülőszázados, a Duce másodszülött fia csütörtökön délelőtt 10 órakor Pisa közelében egy kísérleti repülőgépben végzett próbarepülés alkalmával lezuhant és szörnyethalt.

Mussolini Bruno 1919-ben született Milánóban. Az abesszíniai hadjárataiban 1936-ban mint repülő kitanították a katonai vitézségi éremmel. 1938-ban résztvett a dél-amerikai repülésben, később pedig a Lati olasz repülőerőszak vezérigazgatója lett Délamerikában. Az albániai hadjárataiban egy repülőgép parancsnoka volt és ismételtén kitüntette magát.

Az olasz-görög háború első napján részt vett a Pyreus ellen intézett támadásban.

Róma, aug. 7. Mussolini Bruno halálával kapcsolatban a következő részleteket jelentik Pisából.

Csütörtökön reggel a San-Giusto repülőterén egy négymotoros bombavető repülőgép, amely fontos háborús kiküldetés előtt álló századhoz tartozott, leszállás közben eddig még ismeretlen okból lezu-

ellen. Egy repülőgépgyárat több bombatartalékot ért. A Moszkva folyó kanyarulatában és attól keletre több nagy tűz támadt.

Harczi repülőgépek az angol utánpótló hajóforgalom ellen vívott harcban augusztus 7-re virradó éjszaka Anglia keleti partján elhelyeztettek egy 10.000 tonnás kereskedelmi hajót Kelet- és Közép-Angliában több repülőteret jó eredménnyel bombáztak. Német előőrshajók a La Manche-csatornában lelőttek egy brit bombázót.

Német harczi repülőgépek Észak-Afrikában Tobruk és Marsa Matruh melletti raktárépületeken és hadianyagbázisokon nagyméretű bombákkal találatokat értek le. Egy erősebb német harczi repülőkötelék sikeres légi támadást intézett Suez kikötőberezésével ellen.

Az ellenség mult éjszaka különböző nyugat- és délnyugat-németországi helységekre gyújtó- és robbanóbombákat dobott le. Néhány polgári személy meghalt, illetőleg megsebesült. Éjjeli vadászipülőgépek és a léghárító tüzérsgel lelőtt öt angol bombázót. (MTI.)

Mussolini másodszülött fia repülőszerecsétienség áldozata lett

A négymotoros bombavetőrepülőgép, melynek parancsnoka volt, lezuhant

hant. A repülőgép személyzetének három tagja életét veszítette, köztük Mussolini Bruno repülőkapitány, aki a bombavetőgép parancsnoka volt. A személyzet többi öt tagja megsebesült.

A Duce mihelyt közölték vele fia halálának hírért, azonnal Pisába repült Pricolo repülőbánság, légügyi államtitkár társaságában.

Mussolini minisztereinek legidősebb fia Mussolini Vittorio repülőhadnagy kíséretében azonnal a Sant-Chiara kórházba hajtatott, ahol hosszabb ideig időzött fia holtteste mellett. Később a Duce megtekintette azt a helyet, ahol a repülőgép lezuhant.

A Duce fiának halála egész Olaszországban a legnagyobb megdöbbenést és részvétet keltette. —

Magyarországon nagy részvétet kelt Mussolini Bruno tragikus halála. Magyarországon nagy barátjának, a Duce-nak mély gyászában résztvevő lélekkel osztozik a magyar nép és mélyen fájjalja a hős repülőtestvér korai halálát.

Magyarországról szóló moszkvai hazugság cáfolata

Budapest, aug. 7. Egyes külföldi lapok helyt adtak annak a moszkvai forrásból származó híresztelésnek, mintha a magyarországi kórházak telve volna a keleti harctérről hátrazárlított sebesült német katonákkal és továbbá, hogy az orvos- és gyógyszerhiány miatt, főként azonban a vérátömlesztéshez szükséges anyagok hiánya következtében igen sok sebesült német katona pusztulna el.

E hírrel kapcsolatban a Magyar Távirati Irodát felhatalmazták a következők közlésére:

A GPU 600 áldozatát találták meg a galíciai Dobromil sóbányájában

BERLIN, augusztus 7. Mint a Német Távirati Irodával közlik, a galíciai Dobromil falvában borzalmas leletre bukkantak.

A falu sóbányájában van egy kb. 40 méter mély holtakna. Ezt a bolsevikiek szüntől megöltözték agyonlőtt környékbeli lakosok holttestével. Tehergépkocsikon éjszaka szállították az aknába a holttesteket rendőri kíséret mellett — mondják a helység lakosai. A katonaság lezárta a környéket, nem léphettek be oda se a munkások, se a lakosság.

Óvatos becslés szerint 600 holttestet

temettek el az aknába. A legtöbben a közeli GPU börtön lakóiból kerültek ki. Ebben a börtönben férfiakat és nőket, aggodat és gyermekeket halálra kínoztak, agyonlőttöttek, agyonszúrtak és agyonlőttöttek a bolsevikiek. Több ezer lakos el is menekült.

Többezret azonban kevéssel a német csapatok bevonulása előtt elhurcolták a bolsevikiek az ország belsejébe és ott mészárolták le őket. (MTI.)

GÉPLEÍRAS MÁSOLÁS HURAY, I: 17-93

A havi petroleumadag felemelése

Augusztus hónapra egy-egy petroleumutalványra a mult havi öt deci (fél liter) helyett 12 deciliter petroleum jár. Ehhez képest a petroleumutalvány 25. sz. szelvényére 6 deciliter, a 26. sz. szelvényére 6 deciliter petroleum szolgáltatható ki. A szelvények egyszerűen is beválthatók. A petroleumutalványok 25. és 26. sz. szelvényei csak a f. évi augusztus hó 31-ig válthatók be. Az utalvány szelvényeire bármely hatóságilag megbízott petroleumkiskereskedőnél lehet vásárolni.

Polgármester.

Szent István kupamérkőzés

ÚJPEST—TÖREKVES 4:1

Budapest, augusztus 7. Csütörtökön este az Elektromos Latorca ucai sporttelepén hatvezetői közönség előtt már a harmadik Szent István Kupa-mérkőzést bonyolították le. Az Újpest biztosan és megérdemelten 4:1 (1:1) arányban győzött a Törökves SE ellen. A mérkőzést Nőgrádi vezelte.

Holnap este lesz Udvardy Tibor és Tamás Ilonka magyar hangversenye

Nagy érdeklődés előzi meg a szombat esti hangversenyt két okból is. Először azért, mert a zenekedvelő közönségnek ez az egyedüli alkalma a nyár folyamán, de különösen azért is, mert a magyar operacénes művészgárdának két fiatal elővonalbeli reprezentánsa, Udvardy Tibor és Tamás Ilonka a rádióon keresztül jól ismert, de még debreceni pódiumon nemigen hallott két művésztársa tisztá magyar műsrot ad a közönségnek, hogy ezáltal megismertesse a külföldi vendégeinkkel is a magyar énekművészet szépségét és nagyszerűségét. Erkel: Hunyadi László operájából áriát, Kuruc: Hervadó rózsák közt és Dintzl: Lillomszál szerzeményeit éneklő Tamás Ilonka, míg Udvardy Tibor Erkel: Bánk bánjából a Hazám, hazám kezdetű áriát, a Farsangot lakodalomból Kálmán diák dalát és a Csiki bankkódást éneklő. Kodály: Székely fonóját duetten éneklő a művészek. Végezetül Lakatos Flóris cigányzenekarának kísérete mellett Tamás Ilonka magyar népdalokat énekel. A zongorakíséretet Szabó Emil zenetár látja el. Jegyek elővételben a Csáthy könyvkereskedésben kaphatók.

Az iparosok cérnallatása

A közellátási miniszter a kereskedelmi és iparkamarák bevonásával megállapította az iparosok cérnaszükségletét. Az ipartestületek utalvány alapján keresztény keraskedők útján osztják el a cérnát. A férfi és női szabók fejénként 2 és fél darab 1000 yardos orsót kapnak a meglévő cérnamentiségből. Ugyanennyi jut minden segédre is. A tanoncok 1250 yard cérnát kapnak. Más iparosok személynként 1 és fél darab 1000 yardos orsót kapnak, ugyanannyit a segédek és 750 yardot a tanoncok. Abban az esetben, ha az iparos termelési viszonyai indokolják, az ipartestületek a kiszabott mennyiségtől elterhetnek. Például: a cipőfelszerkesztők több cérnát használnak, ezért cérnát utalhatnak ki. Az itt megállapított mennyiség körülbelül egy hónapra szól.

HUNGÁRIA FILMSZÍNHÁZ

MA:
Csak 16 éven felülieknek!
a különleges, nagy tetszést
elért filmóriás:

JUD SÜSS

WEIT HARIAN a kiváló
rendező megrázó alkotása!
Előadások: d. u. 5, 7, 9
órákor! Híradó!

Negyedszázad előtt

A napokban megjelent negyedszázadal előtti események felelevenítése nagy érdeklődést keltett. Az emberek megdörmögtek a szemüket, összenéztek, s azt mondták:

— Valóban, emlékszem, csakugyan így volt, ahogy akkor írták a lapok... Most ismét egy csokorra valót szedtünk össze a negyedszázadal előtti érdekes, színes, mai idők eseményeihez kísértetiesen hasonló hírekből...

1915 június 5. Przemysl várának visszafoglalása tartotta lázban az országot. A San hidját az ellenség felrobantotta, de az előnyomulást ez se akadályozta hosszabb ideig. Telt raktárakat találtak katonáink mindenütt, de egyelőre a zsákmányt nem tudják számbavetni, mert az ellenség meneküléskor fut, minden erőt az üldözésre fordítanak! Höfer azt jelenti: „Ennek a győzelemnek a hordereje még nem becsülhető fel.” Hetvenöt napos uralom után adták fel az oroszok a San melletti várat. Ezen a napon külföldben új hadüzenet került nyilvánosságra: San Marino, a törpe kis állam üzent hadat a Monarchiának. Napfényre került a Lusitania hajó elsüllyesztésekor meghalt Vanderbilt Alfréd amerikai milliós végrendelete, melyben százszázmillió dolláros vagyonról rendelkezik.

Június 6. Forró nap, csapataink a Pruth partján kézitusa harcokat vívtak az oroszokkal. Ezen a napon bombázták a német tengerészeti léghajók Harwich angliai kikötőt. — Baltisch-Portnál egy német tengeralattjáró elsüllyesztett egy orosz aknakutató cirkáltót... Szurmaj Sándor altábornagy, az úszói hős ezen a napon kapta meg a királytól az I. osztályú vaskorona-rendet. És Bányay Elemér, aki Zuboly írói néven írt, már csak a sírjára kapta a hadikétfélményes III. katonai érdemkeresztet. A takarmánytöszdén erősen emelkedtek az árak, amiből a kávéházi Konrádok azt állapították meg, hogy hosszú háborúra van kilátás...

Június 8. Linsingen német tábornok csapatai Zurovnónál átlépték az Dnyesztert és rohammal elfoglalták az északi part magaslatait. — Elfoglaltak tizenháromezer orosz és rengeteg hadiszármányt... A balkáni hadszíntérről azt jelenti Höfer, hogy: „egyes határmenti csatározásoktól eltekintve, nyugalom van...” Von Behnke, a német haditengerészet vezérkari főnöke arról ad ki jelentést, hogy a Huber folyó mentén fekvő kingstoni és gimbyl dombok ellen sikeres légitámadásokat intéztek. A második hadiköltségvetés jóváhagyását lezárták, eredményesen ezerkétszázmillió korona.

Június 16. Böhm-Ermoll és Linsingen tábornokok csapatai tovább üldözik az ellenállást meg se kísérő oroszokat! A Dnyesztertől délre erősen tartott hidakat foglalták el... Pesten ezen a napon elfelték 13 fűszerkereskedőt, mert a maximális árakat túllépték. Megalakult a népelemező bizottság. A ferencvárosi sertes piacra egyetlen darab disznót se hajtottak fel. A marha ára 40–60 fillérral emelkedett kilónként.

Június 20. Megkezdődött a nagy lembergi csata. Grodek, Komornó rohammal került csapataink kezére. Pflanzler-Baltin véresen visszaverte a oroszok ellentámadását.

A királyi nagybányai Horthy Miklós sorhajókapitányt az ellenséggel szemben való vitéz és eredményes flottilla-vezetése elismerésül a III. vaskorona-renddel tüntette ki...

Ezen a napon távirat érkezett Déry Zoltán hozzátartozóihoz, hogy dr Fritsch tábori lelkész a Dnyeszter mellett lévő temetőben megtalálta a békebeli magyar parlamenti élet kiválóságának sírját. A hős százada élen még 1915 március 24-én elesett. Így nyilvánították hősi halottnak Déry Zoltánt. Pesten egy nagyszabású posztócsalás ügyében történtek letartóztatások. — Újabb sereg kereskedőt ítéltek el árdrágításért. A budapesti évi költségvetés közel hétmillió koronás deficitet mutatott. A zsirák emelkedtek. Új dal vett szárnyra a szél: „Mikor az est mesélni kezd...”

Június 22. Az oroszok mindenütt visszavonulóban vannak! Pedoya francia tábornok a francia parlamentben kijelentette, hogy a háború igen hosszú ideig fog tartani. Hangos botrányok voltak az angol parlamenti ülésen, mert King képviselő támadta Asquith miniszterelnököt: „mi az oka Angliának ezen nagy tengeri veszteségeinek?”

Budapestről eltűnt két kislány, akik levelet hagytak hátra, hogy a harctérre szöknének... Oriási viharok és esőzések voltak Országiszerte. — Strauss Oszkár Pestre jött, hogy „Bajos ismeretlen” c. operettje 25. előadását vezényelje.

Ormós Lajos dolgozta ki az egységes ref. népiskolai felügyeleti szabályzatot

A Református Egyetemes Konvent megalkotta az egységes református népiskolai felügyeleti szabályzatot és már az őszől kezdve eszerint gyakorolja a felügyeletet.

A szabályzattal a református tanítóság régi vágya ment teljessébe. Tervezetét az Országos Református Tanítóegyesület elnöke, Ormós Lajos dolgozta ki. Legnagyobb jelentősége ennek az újításnak abban van, hogy egységes nevelésügyi elvek lerögzítésével egységes utasítást ad a református népiskolák irányítására.

Megállapítja, hogy az iskolai felügyelet nevelésügyi természetű, tehát az iskolalátogatást ne a sivar ellenőrzés, hanem a folytonos

javitás szándéka jellemezze. Nemesak azt akarja megállapítani, hogy az egyes iskolák és tanítók megoldják-e a hivatalosan előjük szabott feladatokat, hanem arra törekszik, hogy minden egyes tanítót támogatson sajátos helyi nehézségeinek, feladatainak elvégzésében, a jó munkát végző tanítót megnyugtassa és többre buzdítsa; a kezdőt jóakarattal segítse, a célt, vagy módszert eltévedtől útbaigazítsa.

Főfeladata a szabályzatnak, hogy érvényesítse a keresztyén jellemnevelés elvét.

Igy az egyházi iskolák tényleg azt a többletet nyújtják, amiből magának az egyháznak léte is táplálkozik.

Az árrendezés kérdése a kézműiparban

Szakmai bizottságok dolgozzanak ki javaslatokat

Nagyfontosságú ügyet tárgyalt tegnap este az Ipartestület asztaloszakosztályának vezetősége. Az Ipartestület Központja közölte, hogy az árkormánybizottságnál eljárni óhajt a 200.000 kisiparos érdekében abban az irányban, hogy anyagi helyzetüket megjavítsák. A központ azt közli, hogy a nyersanyagárak és a félkész-árak árai napról napra emelkednek és így a kisiparosok költségei is lépeket tartanak ezzel, termelési költségei nagyobbodnak. Minthogy kétszáz-ezer iparos nem képes egyenleg kalkulációt felküzdeni, ezért **szükségesnek látszik a kézműiparban az árak generális rendezése.** Ennek a célnak elérése végett kíván a központ Budapest mellett alkalmas helyen eljárni. Ehhez szükséges, hogy az összes szakmai irányárakat és a termelői árakat közöljék a központtal. Kéri az 1939. és 1940. évi árak feltüntetését, de azt is, hogy milyen arányú áremelést tartanának szükségesnek.

A vezetőségi ülésen az asztalosmesterek megállapították, hogy az épület-asztalosiparban nem voltak irányárak megállapítva, de a bútorsztalosiparban sem alakultak ki egységes típusok sem a munkában, sem az árakban. Az a felgöngyölített ki, ki kellene mutatni a központ részére, hogy 1938 óta mennyit emelkedtek az árak és százalékosan kellene kérni az árjavítást az asztalosok részére, hogy elkerüljék a jövőben az árdrágítási büntetéseket.

A kérdésben beható vita fejlődött ki, melyben sokan felszólaltak. Egyesek azt kívánták, hogy az asztalosműhelyeket osszak kategóriákba és így többféle árat szabjanak meg az egyes bútortípusokra.

90 mázsát pióciát szállítunk külföldre

A trombozisz megelőzésére pióciát is használ a modern orvostudomány

A háború előtt Magyarországról többmillió korona értékben vittek ki pióciákat. Páris kórházaiiban évenként néhánymillió magyar pióciát használtak el az orvosok. Az orvosok rájöttek, hogy a pióciák hirudin-tartalma, amelyet az állat nyakmirigyével termel, mind a magas vérnyomásnál, mind pedig számos szív- és vérkeringési betegségnél, trombozisznál stb. nélkülözhetetlen hatással. Reumás testrészekre is előszeretettel alkalmazzák a pióciát.

A német orvostudomány a legmodernebb gyógymódnak tartja a pióca orvosi célra való felhasználását. Megállapították, hogy a pióca hirudinja behatol a beteg vérebe is és olyan vér-

Végül elfogadták Bálint Sándor elnök javaslatát, hogy az egyes szakmai érdekeltségek, illetve típusok a maguk köréből küldjenek ki bizottságokat, amelyek a legközelebbi időben ki-dolgozzák az irányára vonatkozó javaslatokat, amit aztán felterjesztenek Budapestre. A bizottság tagjává a következőket választották meg: épület-asztalosoktól Szabó Imrét, Szabó Józsefet, Kovács Bélát, Pongrácz Árpádot, Löky Sándort, Szekeres Dánielt és dr Balla Gerőt, a bútorsztalosok csoportjából Kovács Istvánt, Kiss Ferencet, Kiss Lászlót, Szűcs Bélát, Bodnár Lajost, Ary Lajost és Bálint Józsefet, a vásári asztalosok közül Kónya Sándort, Tóth Zsigmondot, H. Nagy Sándort, Várkövi Gusztávot és Elek Lászlót.

AZ ASZTALOSOK IS CSATLAKOZTAK AZ ÁCSMESTEREK KÉRÉSÉHEZ A VÁROSI JÁRANDÓSÁGUK GYORSABB KIUTALÁSA VÉGETT

Az asztalosok bizottságjának ülésein Vangor Antal javaslatot tett, hogy csatlakozzanak az ácsmesterek akciójához, melynek célja a városi követelések gyorsabb kiutaltatása. A vezetőségi ülés egyhangúlag úgy határozott, hogy nagy örömmel fejezi ki az ácszakosztály mozgalma felett, ahhoz egyhangúlag csatlakozik. Az asztalosmesterek is, ha kiutalásuk jár a várostól, sokáig kell, hogy várjanak a pénzükre. Éppen ezért résztvesznek abban a küldöttségben, amely a kiutalások meggyorsítása érdekében a főispánhoz és a polgármesterhez megy és azt kéri, hogy legalább 15 nap alatt történnék meg a kiutalás. Az asztalosok részéről Bálint Sándor elnököt és Vangor Antalt aelnököt választották be a küldöttségbe.

indító hatása van, amely alkalmas nemesak a trombozisz gyógyítására, hanem megelőzésére is.

A csökkent kivétel mellett is nagymennyiségű pióciát szállítunk külföldre. 1939-ben még 126 mázsát exportáltunk 76.000 pengő értékben, jelenleg 90 mázsát viszünk ki elsősorban Németországba. A kivételre kerülő pióciát „piócaivadászoktól” szerzi be a kiszállító vállalat, mégpedig kizárólag szociális támogatásra szoruló kisemberektől. Nemrégben rájöttek arra, hogy lelkiismeretlen üzerek különként két pengőért vették ki a szegény emberektől a pióciákat és öt pengőért adták tovább az érdekeltségnek. Most azt a rendszert léptették életbe, hogy csak teljesen vagyontalan hadirok-

kantól, hadiözvegytől, elaggottól, több kiskorú gyermeket eltartó özvegytől vesznek pióciát, akinek támogatására szoruló helyzetét az illetékes közszolgálat igazolja.

Hankiss professzor előadása a magyar irodalomról, vitéz Nagy István min. tanácsos északi rokonainkról

A Nyári Egyetem a magyar irodalomról tartott csütörtökön kétórás mindvégig lebilincselően élvezetes, de szellemi kincsekben is rendkívül gazdag előadást dr Hankiss János professzor. „Irodalmunk magyarsága” cím alatt foglalta össze értékes mondani-valóit, amely megvilágította a hazafias irodalomnak az egyetemes magyar irodalomban elfoglalt pozícióját.

— A hazafias irodalom nem is olyan régen még másodrendű irodalomnak számított, művészi elégtelenségét sokan még a század fordulón is hangoztatták — mondotta az előadó professzor. — pedig írónk korán ráébredtek a közönség tudatára, mert majdnem állandóan végveszélyben forgott ez a közönség és vele a haza is. Azért állott a haza előtérben, mert sirattuk. Ezért van annyi történelmi regény, eposz, eposzkisérlet, költemény, életregény.

Itt utalt az előadó Petőfi hazafias költészetére, különösen a Nemzeti dal utolsó versszakát idézte, ezután a Szózat és Himnusz hangulatát ecsetelte. — Rámutatott arra, hogy a magyar író európaiságához hozzátartozott az is, hogy nem maradt belül az író fantáziája az ország határain, hiszen számtalan irodalmi remekünk van idegen témakörből. Végezetül leszögezte, hogy irodalmunkban a faji jelleg határozottan kimutatható. A nemzeti jelleg olyannak is vehetjük, amilyennek az írónk megajándékozta. Az irodalmunk dinamikájának vizsgálata során megállapította, hogy Párisban a hatszáz román ösztöndíjast szellemi és irodalmi téren teljesen ellensúlyozni tudta a 8–10 magyar ösztöndíjast. Sok mély és új megvilágítás gondolatot vetett még fel Hankiss professzor előadása keretében, amelyet a hallgatóság élvezettel kísért.

A csütörtöki program másik értékes előadását dr vitéz Nagy István miniszteri tanácsos tartotta, aki Északi rokonaink címmel a finn és észt testvérnépekről adott átfogó képet, vizsgálva nemesak történelmüket, földrajzi viszonyait, szellemi adottságaikat, hanem ezeket mindenkor összhangba hozta a magyarországi kapcsolatokkal.

— Nem állja meg a helyét az a közmondás, hogy olyan kevesen vagyunk mi magyarok, mert hiszen ha nem is magyarok, de velünk közös eredetű, egy nyelvcsaládba tartozó finnnek, észtekkel és szétszórt többi testvérnépekkel együtt 21 millióan tartozunk egy családba. Igaz, hogy ezek a családok együvértartozás szálal évezreden és ezer kilométereken nyúlnak át. Gramofon-lemezeiről meghallgatta a közönség a testvérnépek himnuszát, majd dr vitéz Nagy István vetítettképpel kísérelte folytatni előadását. Ismertette a finn-ugor népcsalád leszármazási ágait, a szétszórt rokonnépek jelenlegi lélekszámát, mezőgazdaságát, iparát, kulturális életét. A közönség nagy tel-szettel kísérte az előadást.

Dr Pukánszky Béla d. e. megkezdte németnyelvű értékes előadását: „A magyar szellemi történet vázlata” címen. Dr Kardoss Tibor professzor olasz nyelvű előadását folytatta, a tárgy nagy ismeretét mutatva. Dr Tassy Ferenc professzornak ugyancsak olasz nyelvű magyar történelmi tárgyú előadása nagy hallgatóság előtt zajlott le. A magyar történelem egész folyamán végigpillantva nagy vonásokban szólott a magyar nép vándorlásától és származásától kiindulva a bessenyők és kunok beolvadásának folyamatát is ismertette a történelemre döntő irányító eseményekről is.

Úgy Pukánszky mint Tassy professzorok ma folytatták előadásait.

A pénteki nap programja: Délelőtt 9–11-ig dr Bárczi Géza: Nyelvünk magyarsága, 11–12-ig dr Hankiss János: Irodalmunk magyarsága. Délután 5–7-ig dr Szentimrei Jenő: Népviseletünk és népszokásunk magyarsága. — Idegennyelvű előadások: 9–11-ig Pukánszky Béla német előadását, 10–11-ig Tassy Ferenc olasz nyelvű előadását folytatja.

HA NYARALNI MEGY,
VAGY HOSSZABB IDŐT TÖLT TÁVOL OTTHONATOL:
BIZTOSÍTSON BETÖRÉSES LOPÁSI KÁR ELLEN!

Nyolc pengőt rabolt a Kar-uccán ismeretlen férfi egy fiúcskától

Csalás, mely rablótámadással végződik

Paál Sándorné Szoboszlói út 21. szám alatti lakoshoz elment egy ismeretlen férfi és arra hivatkozott, hogy őt a Kar-uccáról Miskolczi úr küldi és nyolc pengőt kér. Paálné, aki ismerle Miskolczi, szó nélkül átadta a nyolc pengőt, de nem az előtte ismeretlen férfinak, hanem egy fiúnak azzal, hogy vigye el és adja át személyesen. A gyermek elindult a pénzt a markában tartva, de útközben két pengőjét elveszítette. Keservesen sírt, félt, hogy megverik. Egy katonatiszt megsajnálta a síró gyermeket, akinek átadott két pengőt, mikor megtudta,

hogyan mi a baj. A gyermek a Kar-uccán a megbízáshoz híven át akarta adni a pénzt, de nem fogadták el. Visszaküldték azzal, hogy nem kértek pénzt, tévedés lehet. A gyermek elindult vissza a Szoboszlói útra, de útközben az a férfi, aki a pénzt kérte Miskolczi részére, meglátta. Fejbeütötte a fiút és kivette kezéből a nyolc pengőt. A fiú sírt, kiabált, de a közelben nem volt senki, aki segíteni tudott volna rajta és így az ismeretlen rabló zsákmányával elmenekült.

A rendőrség a nyomozást az uccai rabló kézrekerítésére megindította.

Rögtönítelő bíróság elé kerül a Baross-uccai tolvaj

Éjszaka mászott be Lassányi gyógyszerésznő lakásába

Az elmúlt éjszaka Lassányi Józsefné gyógyszerész nejeinek Baross uccá 20. szám alatti lakására ismeretlen tolvaj behatolt és ellopott egy órát, cipőt. A rendőrség megindította a károsult jelentése alapján a nyomozást és azt állapították meg, hogy a tolvaj az éjszakai órákban a nyitva lévő abla-

kon át ugrott az uccáról a lakásba és úgy követte el a lopást. Zsákmányával az ablakon át távozott.

A tolvaj kézrekerítésére széleskörű nyomozás indult és mivel eslekedete az elsötétítés ideje alatt történt, a rögtönítelő bíróság elé kerül elfogatás esetén.

Érdekes pszichológiai kísérletek a Nyári Egyetem hallgatói körében

A Nyári Egyetem elhangzott előadásairól szóló beszámolóink keretében már szoltunk arról, hogy dr. Boda István kassai pszichológus, egyetemi c. rk. tanár rendkívül érdekes lélektani kísérleteket végzett a Nyári Egyetem hallgatóival. Többéves kísérletező-múltja során a legjobbnak talált módszerrel, az önvalomásos gyűjtésével akart képet szerezni a Nyári Egyetem hallgatóinak lelkiállagáról, mennyiben felelnek meg a magyar hallgatók lelki tulajdonságai az idealizált magyar tulajdonságoknak.

Egy előadása után a résztvevőknek bejelentette, hogy kísérlet alá szeretné venni őket. Mintegy ötvenen hajlandók is voltak. Ezeknek egy kb. húsz kérdésből álló kérdéscsoportot dikált le, az egyes kérdésekre ösztönös és spontán kellett válaszolni a kísérleti alanyoknak. A kérdések között például a következő kérdések szerepeltek:

Szereti-e a társaságot, szeret-e együtt dolgozni másokkal, vagy inkább csak magában szeret lenni? A magyar általában, mint később a beérkezett válaszok után elmondotta dr. Boda professzor; szereti a társaságot, dolgait mégis egyedül szereti elintézni, egymagában szeret dolgozni, mert van benne valami individuális vonás. Ennek igazolására bemutatta a válaszokat. — Az öven válaszadó közül csupán 22 volt vérszerűen tiszta magyar. Ezek így osztottak meg: Mással tud együtt dolgozni 3, egyedül dolgozik 12, a többiek változó és határozatlan választ adtak.

Az eseményeket kívülről nézi-e, vagy beleavatkozik-e, vitába, küzdelembe, játékba? A magyar vonás, hogy beleavatkozik — mondotta Boda professzor. A 22 tiszta magyar közül 10 beavatkozáspárti, hat távolról nézi inkább, a többi határozatlan. Volt olyan válasz is: Veszekedésbe nem szertek beleavatkozni, de verekedésbe igen. Ez azt mutatja, hogy megveti a felesleges izgatását a magyar.

Igen érdekes az engedelmesség kérdése: Tud-e, szeret-e engedelmességni? Válasz: Tud, de nem szeret. — Szeret, ha értelmét látja. Itt azonban nem kell csak anyagi természetű indokokra gondolni. Feltűnt, hogy a magyar válaszokban fordul elő spontán az, hogy „nemesebb célok érdekében”. A megkérdezett ötven hallgató válasza: Igen 10, tudok, de nem szeretek 20, bizonytalan, „attól függ, hogy” 14. határozott nem 6.

Szívesen választ-e olyan pályát, amelyre nincs hajlama, kedve, de ahol sok pénzt kereshetne? A magyarság többsége nem, a maga kedve, a maga vágyai, hajlama az első. Ehhez képest a válaszok így alakultak: nem 35, igen 7, határozatlan, feltételekhez kötött 8. Itt a legfeltűnőbb, hogy a 22 tiszta magyaron kívül az idegenszármazásúak nagyrésze is magyar tulajdonságot mutat. Ez asszimilációt jelent, az idegen vérségű elemek asszimilációját a magyar jelleghez a magyar tulajdon-

ságokhoz.

Bizik-e sajátmagában? Többre tartja-e, másnak tartja-e magát másoknál? Bizik és többre tartja magát. Szinte félve mondja sok válasz, hogy bizik. Szégyelli azt is, hogy többre tartja magát, az egyik válasz például így szól: „Szégyelem, de megvallom, hogy többre tartom magam”. 22 magyar közül 11 határozottan bizik önmagában, 5 nem, a többi határozatlan és korlátokhoz köti önbizalmát. Csak négy nem tartja magát másnak, többnek mondja magát 8, kevesebbnek 2, változó, határozatlan, feltételekhez kötött 8.

A magyar haragjáról szól a következő kérdés, mondván: Könnyen, vagy nehezen haragszik-e, tartós-e a haragja? A magyar amilyen könnyen haragszik, olyan könnyen felejt és olyan könnyen megbocsát egy jó szóra. 15 a megkérdezettek közül könnyen megbocsát, három nem, a többi határozatlan.

A prédálás tekintetében egységes képet kapott dr. Boda professzor a megvizsgáltakról. A kérdés így hangzott: Szívesen prédál-e néha, büszkeségből, hiúságból? Az ötven válasz közül 39 igen volt, csak 10 nem, ezek közül pedig csak három volt, aki tiszta magyar származású, a többi hét német származású volt. Egy válasz határozatlan volt.

Zárkózott, vagy nyíltszívű-e a magyar, erre volt hivatva feleletet adni a következő kérdés: Szívesen mondja el érzéseit másoknak? A beérkezett válaszok a 22 tiszta magyar származású egyen között a következő megkülönböztetést tették: elmondja 9, nem 8, változatlan 5. Látszólag tehát megoszol az arány, de tekintetbe kell venni, hogy a nem-mel válaszolók kifejtik, hogy vissza kell fojtaniuk a vágyat, hogy elmondják legbelső titkaikat másoknak. Így tehát ez a vágy itt is megvan. Rendkívül érdekes hibafelrolást kapott az előadó arra a kérdésre, hogy sorolja fel hibáit, mik a hibái? A magyar hibáknak valóságos abc-rendes lajstroma tükröződik a válaszokból.

A kiváló professzor kísérleteket végzett a német és olasz hallgatókon is. — Ugyanezeket a kérdéseket adta fel nekik is. A beérkezett válaszokat azonban még nem tudta feldolgozni, pedig ezek bizonyára értékes összehasonlítási alapot adtak volna bárkinek a magyar, a német és olasz lelkiállag sajátosságai, hasonlóságai és különbözőségei felől.

— Hősi halált halt a szmolenszki fronton Hubert Jansen, Göring lapjának, az esseni National Zeitungnak egyik ismert munkatársa, aki egy német propagandaszázd tagjaként utazott a keleti frontra. Hubert Jansen hadnagy július hó 27-én esett el. Utolsó háborús riportjában Moljaitisi bevételét írta le az esseni National Zeitung hasábjain.

Finom
a gyümölcsrel díszített
Dr. Oetker
krémportból
készült
krém

Tapláló · Izletes · Egészséges

100 SZERŰ ÉS BEFŐZŐ RECEPKÖNYVET KIVÁNSÁGRA INGYEN KÜLD: DR. OETKER A. BUDAPEST, VIII., CONTL-UTCA 25. SZÁM.

Tömeges letartóztatások Aradon

Arad, aug. 7. A romániai ingatlankiszajátítási törvény bizonyos terminushoz köti azt, hogy meddig kellett megvásárolnia nemzsidónak valamely zsidó ingatlant, hogy az ingatlan ne tekintse zsidó ingatlanok és így ne lehessen kiszajátítani.

Az aradi rendőrség nagyobb tömegű hamisításoknak jött nyomára. Számos román a nevére íratott zsidó ingatlanokat, még pedig közjegyzői megállapodásokat, illetve adás-vételi szerződéseket antdatálta és ezt az antdatált dá-

tumot vezették be a telekkönyvbé. Körülbelül negyven letartóztatás történt azok sorából, akik a házukat ilyesformán átadták és akik átvettek. De a letartóztatott személyek között olyanok is vannak, akik ügyvédi, vagy közjegyzői minőségben tevékenykedtek az inkriminált esetekben, így van közöttük egy közjegyző, aki két évvel a bécsi döntés előtt, mint román járásbíró működött Nagyváradon és egy ügyvéd, aki közvetlenül a bécsi döntés előtt élt Nagyváradon.

50 kis lakóházat épített a Nép- és Családvédelmi Alap Debrecenben

Felbontották a végzendő munkákra beérkezett ajánlatokat

Az Országos Nép- és Családvédelmi Alap Debrecenben ötven kis családi házat épített. Versenyterjesztést hirdettek a végzendő munkákra, a beérkezett ajánlatokat tegnap délelőtt bontotta fel egy bizottság Zádor Gyula elnöklésével. A Családvédelmi Alapot dr. Kupinszky Sándor tanácsnok képviselte, a műszaki ügyosztálytól Stieber József, a tisztügyészi hivataltól Gáthy és a számvevőség-től Erdős Béla jelent meg. Harminckilenc ajánlat érkezett be azokra a házakra, amelyek egy részét a Gyepűsor és a Szotyori uccák által határolt területen, 300 négyszögletes telken kívánják felépíteni. Ezen a részen 35 házat létesítenek, a többi a város más részén helyezik el. Az iparosok ajánlatai egy-egy ház építésére szóltak, így tehát az Alap a munkát sok kisiparos között osztja fel, természetesen a legelőbb ajánlatok figyelembevételével, de mindenesetre úgy, hogy minél több iparoscsalád jusson így is kereset-hez.

Az ajánlatok az egyes munkanemek szerint a következők voltak:

Föld, kőműves és elhelyező munkára: Kiss József 1595.60 P, Tóth András 1600.33 P, Abel Lajos 1948.90 P, Tóth Ferenc 2222.12 P, Nagy Sándor 1953.85 P, Marschalko László 1631.16 P, ifj. Kiss István 2355.53 P, Erdélyi Mihály 1673.32 P, ifj. Szendrey Sándor 2307.35 P, Malatinszky Sándor 2081.18 P, Hevesi István 2039.59 P, Filep István 2485.65 P, Mezey Béla 1922.69 P, Szilágyi József 3021.53 pengő, téglanyaggal együtt számítva, míg a többi összes ajánlatok úgy szólnak, amint a kiírás történt, hogy a téglát a város a helyszínre szállítva boesátja rendelkezésre, tehát a vállalkozó mes-

tereknek csak az építési munkadíjat és a mellékanyagok árát kellett kalkulálniuk. A város a helyszínen adja át a szigetelő papírt is, hasonlóképpen az ácsok részére a faanyagot, az ajtókat és ablakokhoz a vasalást, így ezeknél a munkanemeknél az árakat az anyagok nélkül kellett számítani és ez így is történt.

Ácsmunka: Juhász József 218.16 P, Mező Imre 246.04 P, Szalontay József 325.25 P, Nagy János 375.21 P, Mester János 342.43 P, Fekete Lajos 342.96 P, Rác Lajos 376.87 P, Gelléri Imre 356.10 P, Hajós László 288.55 P, Szendrey Sándor 430.30 P, Tóth Miklós 318.92 P, Főrizs Sándor 480.90 P, Tóth Gyula 326.70 P, Mezey Béla 291.90 P.

Asztalos, lakatos, mázó és fűtés munká: Szabó Imre és Szolnoky Győző 425.50 P, Abel László 518 P, Szekeres Dániel 493 P, Lóki Sándor hadirokkant 499 P, Gyulai Lajos 370.10 P, Elek Péter 685 P, Szalay József 441 P, Erdélyi Ferenc 489 P, Pongrácz Árpád 450 P, dr. Balla Gerő 502.90 P.

Csak asztalos munkára Fuchs János pályázott 368 pengőért.

Hozzávetőleges számítással egy-egy ház mintegy 5000 pengőbe fog kerülni.

— Csikben hetvenkét román tanító nyaral. A közoktatásügyi kormányzat többszáz magyarul nem tudó, vagy rosszul beszélő román tanítót küldött nyaralni a Székelyföldre és más színmagyar vidékekre. A cél az, hogy a román vidéken népneveléssel megbízott tanítók a magyar nyelvet is megtanulják annyira, hogy növendékeiknek elő is tudják adni. Csik megyében jelenleg 72 román tanító nyaral, akik fizetésükön kívül 150 pengő nyaralattási segítyt is kapnak.

HIREK

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debrecen, József kir. herceg u. 1. szám;
Telefon nappal: 27-89. (3 mellékállomás).
Éjjel 27-89. — Előfizetési árak havonta
3— pengő, negyedévenként 8-70 pengő.
Ára hetköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata augusztus 2-án reggel 8-tól 9-én reggel 8-ig.
„Kossuth”, Piac u. 26. tel.: 29-56. —
„Magyar korona”, Kálvin-tér 15. tel.:
16-06. „Arany János”, Csapó u. 66.
tel.: 11-78. „Hungária”, Vargakert,
Szobszlay u. 4. f. tel.: 28-25.

Alkonyiban

Megérkezett már az Alkonyat.
Virágokat altatott a kertben
s a piros Hold az égre úgy tapadt,
mint szerelmeséhez simuló
széld asszony-arc.

Dalokat dúdoltak a fák.
Egymásra lettek szerelmes párok
s míg feketébe öltözött az éj
vágynatok robotgattak
a csillagok elé.

A csöndben halotti nesz.
Körül néhez, meleg pára szállt...
két kék szem a lelkembe bámult
s a szennyes földre könnyesen
lebukott a Hold.

Dr. BOROS JENŐ.

— 250 muraközi tanító eskütétele. Csaktonyan a Muraközbe kirendelt 250 tanító a katonai parancsnok előtt letette az esküt.

— Az uruguayi kormány bejelentette, hogy elrendelte a moatevideói kikötőben horgonyzó hét hajó lefoglalását, amelyek a tengelyhatalmak tulajdonában vannak.

— A washingtoni képviselőház elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely felhatalmazza Rooseveltt elnököt, hogy magántulajdont lefoglaljon, ha az ország védelme érdekében szükségesnek mutatkozik.

— Nagyvárad volt román polgármesterénél, dr. Bucico Coriolánnál betörők jártak, akik 4800 pengő készpénzt és egy értékes briliánskőszert vittek el.

— Az angol alsóházban bejelentették, hogy májtól kezdve a tejét adagolják.

— Az angol konzulok felszólították a Törökországban tartózkodó máltai állampolgárokat, hogy hagyják el a török területet.

— A newyorki lapok első oldalukon és óriási betűkkel hozzák a német vezéri főhadiszállásnak a szovjet óriási veszteségeiről szóló különjelentését.

— Mennyi térítés jár a honvédelmi célokra lefoglalt autók után. A hivatalos lap tegnapi száma a honvédelmi miniszter rendeletét közli, mely újból megállapítja, hogy mennyi térítés jár a honvédelmi szolgáltatásként igénybe vett gépjárművek után. A 2000 köbcentiméternél nagyobb hengerűrtartalmú személygépkocsikért naponta 6,50—8, az 1200 köbcentimétertől 2000 köbcentiméterig terjedő személygépkocsikért naponta 4,50—6, az 1199 köbcentiméter és ennél kisebb hengerűrtartalmú személygépkocsikért naponta 4—4,50, motorkecsképárért 1,50, oldalkocsis motorkecsképárért 2 pengő, kerékpárért 80 fillér jár naponta. Megállapítja a rendelet a tehergépkocsik után fizetendő összeget is.

— Zombor katonai parancsnoka elhatározta, hogy értékes jutalomban részesíti azt a gyermeket, aki a felszabadulás napján született. Az anyakönyvi hivatal kimutatása szerint ez a gyermek Asztalos Erzsébet, Asztalos József magyar földműves nyolcadik gyermeke. A katonai parancsnokság a kisleány nevére 1000 pengős betétet helyezt el a Nemzeti Banknál s a pénzt a megajándékozott csak akkor veheti fel, ha férjhez megy, illetve nagykorúvá válik. A betétkönyvet a szentistváni ünnepségek keretében nyújtják át a kis Erzsébet szüleinek.

A gondozója ölte meg a 82 éves bakonszegi asszonyt

Veszekedés során fojtotta meg és azután kútba dobta

Beszámoltunk már arról, hogy a debreceni vizsgálóbíró utasítására nyomozást indítottak a bakonszegi csendőrök özvegy Incze Imréné 82 éves bakonszegi asszony halála ügyében. Az öreg asszony holttestét a kútban találták meg. Nyakán fojtogatás nyomait észlelték a boncolás során. A nyakcsigolyája és gerincesontja eltört és több súlyos zúzódás is volt a testén, melyekből arra következtettek, hogy nem öngyilkosság történt.

Az öngyilkosságot, illetve azt, hogy a háza udvarán lévő kútban találták meg özvegy Incze Imréné, Papp Antal földműves jelentette a csendőröknek, aki a szomszédokban lakott és feleségével együtt vállalta az öreg asszonynak élete végéig való eltartását annak fejében, hogy az reájuk iratta házát és földjét.

A csendőri nyomozás már az első napon gyanúba vette Papp Antalt, aki eleinte tagadta, hogy ő ölte volna meg

az öreg asszonyt, de később megtört és beismerte, hogy veszekedés közben fojtotta meg a 82 éves asszonyt, mert az késsel támadt rá a kora reggeli óta. A kést kicsavarta a kezéből és mivel az öreg asszony tovább is támadta, két marokkal fogta a torkát és úgy szorította össze. Az asszonyt megölni nem akarta, de amikor látta, hogy jobban fogta a torkát, mint szándékában állt, félt teltének következményeitől és kivonszolta a kúthoz és beledobta. Az volt a szándéka, hogy ilyen módon az öngyilkosság látszata megmaradjon. A vízmerítő vedret, az öreg botját és cipőjét is odakészítette a kút mellé, mintha vízmerítés közben zuhant volna a mély kútba.

A csendőrök Papp Antalt őrizetbe vették és beszállították Zsögöd Jenő vizsgálóbíró elé, aki részletesen kihallgatja majd a súlyos váddal terhelt földművest.

— A budai várbeli siklót mozgólépcsővé alakítják át.

— Veszedelemes tűz keletkezett a zemplérvármegyei Tolcsya község történelmi múltú római katolikus templomában. A tűz a sekrestyéből indult ki, ahol a nagyértékű miszeruhákat, kegytárgyakat a használhatatlanságig megrongálták. A templomajtón kitűdülő füstből azonban észrevették a tüzet s így a kivonuló tűzoltóságnak sikerült eloltania, mielőtt tovább terjedhetett volna. A kár értéke így is megközelíti a tízezer pengőt.

— Szabadlábrahelyezés 100.000 pengő óvadék ellenében. Roditz István gabonakereskedő 100.000 pengő kiesempésze miatt a valutaügységesség hónapokkal ezelőtt letartóztatta. A büntető törvényszék most a védőügyvéd indítványára és a kir. ügyészség meghallgatása után, elrendelte a gabonakereskedő szabadlábrahelyezését 100.000 pengő óvadék ellenében. Az ügyben a büntető eljárás tovább folyik.

— Derecske község legöregebb lakója a 104 esztendő Krizslik Károlyné. Az öregasszony teljesen egészséges, csupán látóképessége gyengült. Krizslik Károlynak nyolc gyermeke van és a legfiatalabb 78 éves. Elmondta, hogy életében sohasem volt beteg és igen jó étvágya van. Emlékezőtehetsége kitűnő s világosan emlékszik a régi világra. Tizenegy éves volt, amikor kitört a 48-as szabadságharc. Emlékszik Kossuthra, Bemre és a nagy kolerajárványra, amikor a férje, aki asztalos volt, alig győzte a koporsókat készíteni. A tudományról nincs valami jó véleményével, különösen a repülőgépet nem szereti, viszont a legkedvesebb szórakoztatója, egyben a technika legnagyobb csodája, a rádió.

— Baromfitolvaj járt az éjszaka Haják Józsefné Dobó uca 3/b. szám alatti lakásának udvarán és ellopott onnan egy kakast és hat tyúkot.

— Baleset érte Kiss Géza K. Tóth uca 27. szám alatti lakó vasutat, aki a tiszalöki pályaudvaron a mozdonyon rosszul nyitott ki egy csapot és a kiömlő forró víz az arcát megégte. — Munkaközben Vigh Sándor lakatossegéd kezén egy vasszilánktól megsérült.

— A hajdúszoboszlói országúton egy autó elgázolta Góz János Faiskola uca 7. szám alatti lakost, aki kerékpáron haladt az úton. Góz kisebb sérüléssel a Zöld-tanyán részesítették első segélyben és lakására szállították ápolásra. A karambol ügyében megindult a vizsgálat.

— A megvadult lovak a tüzoltót a falhoz szorították Berettyóújfaluban. Szabó János tüzoltó a laktanya udvarán állt, amikor két megvadult ló elragadta a szekeret és az útból menekülni akaró tüzoltót úgy a falhoz szorították, hogy súlyos sérüléssel szállították kórházba.

Cukor szóródott az aszfaltra

Cukorlopást leplezett le a rendőr

Az elmúlt este elsötétítés ideje alatt egy fiatalember egy nagy papirzacskót cipelt, melyből porcukor szóródott minden lépésre az aszfaltra. A rendőrnek gyanus lett a fiatalember és megkérdezte, hová viszi a cukrot. A kérdésre zavaros válaszokat adott, később megmondotta, hogy Sántha Károly cukrászdájából küldik kölcsön a cukrot.

A rendőr bevitte a cukrászdába a fiatalembert és megkérdezte, hogy tényleg kölcsönadott cukrot vitt-e a fiatalember.

Sántha Károly meglepődve hallotta az esetet. Kijelentette, hogy ő nem adott kölcsön cukrot senkinek, beleegyezése nélkül vitték ki a cukrot a helyiségből. Azonnal jelentést is tett lopás miatt. Azt is megállapította, hogy 22 kiló cukor hiányzik.

A cukorlopásnak érdekessége az, hogy a fiatalember kabátján valamiféle pártjelvényt viselt és a jelvényt szakította fel a zacskót, ahogy emelgette. Így lett a pártjelvény okozója annak, hogy leplezték a lopást, mivel a rendőr csak arra figyelte fel, hogy ömlik a zacskóból a porcukor.

A lopás ügyében folyik az eljárás.

— Bóditó méreggel ölte meg magát Szilágyi Irén Kontsek u. 9. sz. alatti lakos, mint arról már írtunk. A boncolás során nem tudták megállapítani, hogy milyen méreg vett be, csak az bizonyos, hogy bóditó hatású volt a méreg. — A rendőrség az ügyben folytatja a nyomozást annak megállapítására, hogy miért mérgezte meg magát a leány.

— Hirtelen meghalt Kiss László gabonajáró földműves három hónapos gyermeke. A vizsgálat megállapította, hogy bűncselekmény nem történt, mert a halált szívbetegség okozta. A temetési engedélyt megadták.

— Gyomor-, bél-, máj- és anyagcserebetegk szívesen isznak reggelként felkeléskor egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ennek hashajtó hatása alapos és biztos, enyhe és kellemes. Kérdezze meg orvosát!

— Gyümölestolvaj járt Szabó Ferenc debreceni kertjében és ellopott 40 kiló barackot. A tolvajok a jelek szerint többen is lehetnek és kosarakban vittek el a barackot.

— Egy oslói orvos, aki hosszabb időt a norvég tengerpart mentén, halászközött töltött, érdekes felfedezést tett. Megfigyelte, hogy a bálnavadászok a bálna húsából izletes ragut készítenek, amelyet a legerősebb és legmakacsabb nátha is elműlik. Az orvos most azon fáradozik, hogy megállapítsa, melyek a bálnának azok a részei, amelyek olyan nagy gyógyító hatással vannak a náthára. Az orvos a bálna e gyógyító részeiből orvosságot akar készíteni.

— Bulgáriában borzalmas erejű vihar pusztított, mely az ország északi részeiben okozott óriási károkat. Az egyik helységben 800 gramm súlyú jégdarabot taáltak. A vihar vonatokat siklaltott ki.

— Agyvelőroncsolást és bordatörést szenvedett az ökrös szekérről leesett Kelemen Gábor földműves, akinek haláláról már írtunk. A boncolás adatai alapján megadták a temetési engedélyt.

— Hírt adtunk arról, hogy a szármárnémeti törvényszék halálra ítélte Koncányi János sármunkást, mert az elsötétítés ideje alatt betöréseket követte el. A sármunkás ügyében a kegyelmi tanács kedvező döntést hozott, mert az ítéletet nem hajtották végre a kihirdetés után két órával s a városból elutazott az ítéletvégrehajtó is.

— Ellopták a katonaládáját ruhámentiekkal Hasz Lajos gazdasági eszélőnek, aki rábízta az állomásnál megőrzésre egy fiatalemberre, aki eltűnt a ládával. A nyomozás megindult.

Rabindranath Tagore, a nagy hindu költő meghalt

Kalkuttából jelentik, hogy Rabindranath Tagore, a nagy hindu költő ma reggel Kalkuttában meghalt. Tagore ennek a koruk legnemesebb szellemi közé tartozott, aki a hinduk millióinak tisztelőjét és szeretetét élvezte. Nemzetének nemcsak legnagyobb írója, hanem serkentő profétája is volt. A világháború előtt elnyerte a Nobel-díjat s ezzel egyszeriben világhírűvé is vált.

Többször járt Európában s ilyenkor huzamosabb időt töltött Budapesten és Balatonfüreden is. Több gyönyörű verset is írt a Balatonról.

Tagore halála 80 éves korában következett be, pótolhatatlan veszteséget okozva a világirodalomnak és az emberiség szellemének.

Áramütés következtében elájult és lezuhant a létráról egy szerelő a járásbíróóság előtt

Csütörtökön reggel fél 8 órakor a járásbíróóság épülete előtt az utcai világítás egyik égőjét akarta létráról kicserélni Szabó József szerelőmunkás. Eddig még kiderítetlen okból súlyos áramütés érte a munkást, aki a magas létráról lezuhant és súlyos sérüléseket szenvedett. Ertesítették a mentőket, akik a súlyos állapotban levő munkást kiszállították a klinikára.

A vizsgálat megindult annak megállapítására, hogy milyen módon következhetett be a súlyos baleset.

Meghalt a mérgezőgombától

Súlyos mérgezésgyanus tünetekkel szállították kórházba Szakács Jánosné nyirpazonyi asszonyt, aki több napig tartó szenvedés után meghalt. Megállapították, hogy az asszony halálát gombamérgezés okozta. Halála előtt elmondotta, hogy a piacon ismerten elbűvölő vásárolt gombát, ebbőlre készítette el, de csak ő evett belőle, mert a többiek nem szeretik a gombát. Az asszonynak a halálos ágyon tett vallomását a boncolás adatai is igazolták. A temetési engedélyt megadták. — A csendőrség keresi azt az asszonyt, aki mérgező gombát árult és ezzel halálát okozta Szakács Jánosnának.

— Zsótér László Szatmárnémeti főmérnöke. A belügyminiszter Zsótér László földmérési felügyelő s. mérnök debreceni lakost Szatmárnémeti városhoz főmérnöké ideiglenes hatállyal kinevezte.

— Rosszul járt Jóljárt József kereskedőség, mert kerékpárját ellopták a városháza udvaráról. Néhány percre hagyta csak ott a gépet s mire visszatért, már ismeretlen tettes elvitte.

— Sellakot kapnak a debreceni asztalosok. Az Ipartestület asztaloskiosztálya az iparügyi miniszterhez a főispán és polgármester támogatásával feliratot intézett s kérte, hogy a debreceni asztalosok részére megfelelő mennyiségű sellakot utaljanak ki. A központból most értesítés jött arról, hogy egyik cégnél van sellak, azonnal forduljanak oda. Ez meg is történt, mire az az értesítés jött, hogy 20 kiló sellakot elküldenek, amint megérkezik hozzájuk a kiutalás igénylése. Nyomban felküldték az igénylést és közölték, hogy a 20 kiló semmi esetre sem elég, mert 200 iparos számára szükséges sellakot kell elküldenie a cégnek. Minden remény megvan rá, hogy hogy a napokban a kért sellak megérkezik s erről azonnal értesítik az iparosokat.

— A MANSz gyermeknyaralásai elkövetője javára az Ipartestület asztaloskiosztálya pénztárából 10 pengő adományt utalnak ki, ezenkívül az asztalosok között gyűjtést indítottak, amely máris mintegy 40 pengő eredményt hozott.

Budapesti Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala — 25 éves

1916 tavaszán kezdte meg működését Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala, mint az első magyar hatósági idegenforgalmi intézmény. A hivatal huszonöt éves fennállásának emlékére terjedelmes jelentésben számol be Markos Béla dr igazgató a hivatal huszonöt éves munkásságáról, vázlatos képet adva a magyar idegenforgalom negyedszázados történetéről is.

A jelentést számos statisztikai táblázat és grafikon egészíti ki, amelyekből kitűnik, hogy az 1916-tól 1940. év végéig terjedő 25 év alatt 5.936.375 idegen látogatta meg Budapestet, köztük 3.779.601 belső és 2.156.774 külföldi. Ennek a negyedszázadnak idegenforgalma mai pengő-értékben kifejezve és összegezve, Budapest gazdasági élete számára 787 millió, Magyarország fizetési mérlege szempontjából pedig 470 millió pengőnyi hasznot eredményezett.

Fennállásának 25 éve alatt Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala központjában, külföldi irodái és alkalmi kirendeltségei útján mintegy egymillió személyt látott el idegenforgalmi információval, körülbelül ugyanennyire tehető azoknak száma is, akiket központja, pályaudvari kirendeltségei és kongresszusi kirendeltségei útján elszállásolt. A hivatal által egy negyedszázad alatt összeállított és megfelelően továbbított propagandanyomtatvány-mennyiség eléri a 18 darabot.

Az Idegenforgalmi Hivatal huszonöt éves beszámolója magában foglalja az 1940. év idegenforgalmi statisztikájára vonatkozó adatokat is. 1940-ben Budapesten 272.070 idegen 867.190 napot töltött. Ez az eredmény az érkezők számában, az előző évvel szemben, 3308 személyes, vagyis 1,2 százalékos többletet mutat, amely abban lel magyarázatát, hogy belső forgalmunk több mint 30 százalékkal öröndetesen emelkedett. Ezzel szemben külföldi forgalmunk teljesen a háború hatása alatt állott és ennek következtében sajnálatosan visszaesett.

Az 1940. évi idegenforgalma Budapest gazdasági élete számára több mint 37 millió pengő bevételt jelentett, a külföldi eredetű magyarországi idegenforgalom értéke 15.800.000.— pengőre tehető. Így a magyarországi idegenforgalom 1940-ben egyes export-ágazatainkkal összehasonlítva, valutaszerező erőben vágó- és igásállat-, húsa-, toll-, villamosgép- és baromfi-kivitelünk után a hetedik helyre került.

— Játszózás közben a jobbkarját eltörte Atyim Imre hatéves mezőpeterdi gyermek. A vizsgálat megindult annak megállapítására, hogy a gyermek sérüléséért kit terhel a felelősség.

— A „Toronyszoba titka” címen érdekes kis regényt írt Papp Szeta, ki már eddig is szép sikereket ért el költeményeivel. A „Toronyszoba titka” rendkívül érdekes olvasmány, lebilincselő mesészövege és megragadó témája révén bizonyára elismerést fog szerezni az írónek. Nem sablon deklarációt kell a cím mögött keresni, hanem olyan történetet, mely érdekessége mellett az erkölcsi szempontoknak is megfelel.

— Jelentette a rendőrség Zsódy Irén Pacsirta ucca 30. szám alatti lakos, hogy ismeretlen tettes a lakására valószínűleg a nyitva maradt ablakon át bemászott és onnan szőnyegeket, ruhaneműt és takarót lopott el. Azt nem tudták megállapítani még, hogy milyen időpontban követték el a lopást. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Istentiszteletek ideje az orth. izr. templomban. Péntek d. u. 7.30, szombat d. e. 8, d. u. 6 órakor. Szombat kezdete 7.43 kimenetele 8.53 órakor.

— Zsidó istentiszteletek. A Debreceni statusquo ante izraelita anyahitközség templomaiban az istentiszteletek rendje augusztus 8—15. Péntek este mindkét templomban negyed 8, szombat reggel 7, délelőtt a Deák Ferenc uccában fél 11, délután mindkét templomban fél 6, este 8.50, köznap reggel mindkét templomban negyed 7, este negyed 9 órakor. Hítszónoklat: szombat délelőtt a Deák Ferenc uccában. — Rabbiság.

A tagdíjjal hátralékos iparosokai iparigazolványuk megvonásának veszélye fenyegetheti

Az Ipartestületben szorgos munka folyik amlatt, mert sok iparos a hátralékát nem kellő időben rendezi. — Törvényes rendelkezés írja elő, hogy a hátralékokat ki kell mutatni és azt azután megkísérlik behajtani. Ha valaki két évnél több tagdíjjal tartozik, felhívják, nyilatkozzék, miért nem tud fizetni és főleg, hogy milyen részletekben lenne képes a hátralékot megfizetni. — Ha valaki már betöltötte 65-ik életévét és vagyontalan, sőt maga is eltartásra szorul, vagy ha fiatalabb is, de hadirokkant, hadiözvegy, vagy elszegényedett, akkor kiadják az ügyét a szakosztálynak és véleményt kérnek az illető iparostól. A szakújság aztán megmondják, hogy tényleg nem képes-e fizetni az illető iparos. Szükség esetén inkább egészen hosszú részletfizetést kedvezményt adnak és így segítik hozzá tagságának épségben tartásához.

A kamaráknál az a helyzet, hogy ha valaki bizonyos ideig hátralékban marad a tagdíjjal, azt egyszerűen törlik s akkor foglalkozását tovább nem üzheti. Az ipartestület már korábban kérték, hogy a kamarai rendszert vezessék be az iparosokra nézve is, ez esetben az önhibájukon kívül fizetéskeptelen iparosokat az a veszély fenye-

geti, hogy pár évi tagdíjhátralékuk az iparigazolványuk elvesztését vonhatja maga után.

Minden iparos tehát a maga jólfelgött érdekében cselekszik, ha idejében bejelenti, milyen részletekben képes megfizetni a hátralékot, mert akivel az Ipartestület megegyezik, azokat a behajtásokkal és végrehajtással sem molesztálják, ásvérséi költségekkel nem terhelik.

Gyászrovat

Özv. Tiszay Sámuelné Saáry Vilma temetése szombaton délután 4 órakor lesz a II. teremből református szertartással. Csurka temetkezés rendezésében.

TEMETKEZÉSI KÖLTSÉGEINEK MEGTÉRÍTÉSÉRŐL BIZTOSÍTÁS UTJÁN GONDOSKODHAT!

SPORT

Vasárnap DVSC-DIMÁVAG a Stadionban

Debrecen futballközönsége vasárnap „békébeli”, „szonbeli” csemegéhez jut. A DIMÁVAG csapata látogat le Debrecenben, hogy a Stadion gyepen csapjon össze a legjobb debreceni 11-gyel. — A DIMÁVAG legerősebb csapatával jön le és hogy mennyire jó formában van és mennyire együtt van a csapat,

Paál Jób riportregénye Jugoszlávia összeomlásáról

Eucópa mappájáról leguul egy ország

33-ik közlemény.

Elhagyott lovak legelnek a patak partján — Ríport a szerb hadsereg teljes elzűlléséről

Korán reggel keltünk, hiszen legkésőbb 9 órakor aludt már az egész falu. A tüzhelyen egész nap lobogott a rőze, amit Ruzsica aprított össze hatalmas baltával, nótázva, egy széles farönköt. Ot óra után talpon volt már a ház. Reggelent kiültünk a verandára és néztünk lefelé. Előttünk gazdasági épület állt, istállóval és ketrecében kötött a liba. Külön kis házikóban tartották a tyúkokat, csirkéket és ebben a házikóban álltak a lisztes szákok is. Julka minden reggel itt dagasztott kenyeret, amit három formában süttött meg. Készült minden reggel vagy tíz-tizenöt lángos is, amit itt „lepinj”-nek — lepény — hívtak és ha a lepényt kisebbre formázták, akkor „pogácsa” volt a neve. A kenyeret tepsiben süttötték. Omlós, jóízű, gusztos volt a kenyér, rengeteget ettek belőle.

A gazdasági épületen túl kukoricás volt, ennek közepén szénáskazlak álltak, mellette pedig bekerített kert terpeszkedett, most ültették el itt a paszulyt. Az öregmama már hajnalban kint ült a lépcsőn és zacskókból válogatta külön a tarka és fehér babot. Hatalmas komondor sütkérezett az udvar közepén és ugatott, ha idegenek jöttek az udvarba. A csirkék a kötölással ott látatlankodtak a vetésben és kaparták ki az elültetett babot. Egész nap hessegettük a csirkéket... Ez volt egyetlen hasznos hajtó foglalkozásunk...

Túl a veteményes kerten, a kerítés mögött szaladt ez az út. Szemben Rackovics Bozsidar háza állott, udvarán a zakatoló malommal. A mi kertünk kapujától palló vezetett át az úton és azok, akik erre jártak, ámentek a pallón, hogy a Bozsidar oldalán folytassák tovább az útjukat. A bolt elé kitett padokon mindenki megpihent...

Ezen a keskeny pallón és a Bozsidar Rackovics boltja előtti padokon figyelhetünk meg napokon át a szerb hadsereg teljes elzűllését...

Jobbról és balról, a hegyek keskeny ösvényeiről és elnémult véres csatamezők felől, látástól vakulásig érkeztek szomorú katonák. Lehet, hogy éjszaka is tartott ez a népvándorlás, de éjszaka aludtunk és csak a házörző eb ugatása figyelmeztetett néha arra, hogy idegenek járnak a kertben, vagy a kert körül. A széjjelszört és szétzúllott seregek katonáinak szomorú vándorlása nem szűnt meg egy percre sem. Rongyosak, sárosak voltak ezek a katonák, csapzott hajukon összegyűrve pihent az agyonázott sapka. Valahol, valamelyik erdőben vastag ágat törtek le a fákról és ezekre támaszkodtak. Oldalukon tarisznya fityegett, de a legtöbb tarisznya üresen lóbálódzott a hideg szélben... Ötösével, nyolcasával, tizesével jöttek a katonák, de akadt közöttük olyan is, amelyik nem szerethette a társaságot és egyedül ballagott. Be-bekopogtattak egy-egy házba és kenyeret, meg éjjeli szállást kértek. Nálunk is akadt belőlük éjszakai vendég. Ott döltek le az istállóban a szalmán és mire kisüdtt első sugára a napnak, már messzire jártak... Szótalanok voltak, keveset beszéltek. Ha megpihentek a Bozsidar boltja előtt, eleinte köréjük gyűltek az emberek, kérdezték őket, de szegények csak karjukra hajtották fejüket, kezükkel néha lemondóan intettek, hallgattak, azután fél óra múlva mentek tovább. Hazafelé... Naponta többször csendőrök is mentek keresztül a falun, akadt közöttük, aki kantárjánál lovat vezetett, fegyverük nem volt, szótlanul kanyarodtak be valamelyik útra és ha megszólaltak, akkor legfeljebb — dohányt kértek... Pöttömnyi gyerekek újságpapírba csomagolva szűzdohányt adtak el nekik... Kiszáradt zöldessárga dohányleveleket... Itt-ott megálltak valamelyik kútnál és telemerítették a sapkájukat friss vízzel.

Százan és százan, ezren és ezren vonultak át otlétlem alatt Rogácsa falunk néma és szomorú hősei a kalandnak, amibe Szerbia zuhant. Volt közöttük, aki bicegett, másnak piszkos kötés borította a fejét, akadtak, akiknek valahol felkötötték a karját, láttam katonákat mezítáb is — vagy elvesztették, vagy eladták bakkancsukat szegények — és szinte könnyes lett a szemem, amikor egy reggelen a házam előtt talicskán tolt beteg bajtársát egy rongyos ruhájú szmederevoi baka...

...Tisztet nem láttam egyet se a rogácsai napok alatt... A déli órákban ott pihentek meg a szétzúlló hadsereg menekülő katonái a kafana széles verandáján és mindig akadt valaki, aki meleg pálinkával kínálta meg őket...

(Folytatása következik.)

